

Déli Hirlap

Kiadóhivatal: Timișoara, Piața Sf. Gheorghe (Széchenyi-terület) 4. Telefonszám: Reggeltől este kilenc óráig 252, délután 10 vagy 2-42. Egyes szám ára: 4 lei, Bukarestben 5 lei, Magyarországon 20 fillér, Ausztriában 20 garas, Jugoszláviában dinár, Csehszlovákiában 1 Čk. Hirdetések díjszabás szerint.

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Temesvárott és vidéken házhoz kézbesítve havonként 60 lei, negyedévre 160 lei, félévre 300 lei, egész évre 600 lei. — Külföldön havonként 90 lei, negyedévre 250 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt. Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

1928 / VASARNAP / AUGUSZTUS 19

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 193. SZAM

Csodálkozni

Új régen megszűntünk azon, amit Bukaresti sovinszta lapok minden kisebbségi vagy kisebbségek látszó érdekesben irnak. Megszoktuk már azt, hogy irredentáknak bélyegezzenek rájuk is, ha kisebbségi részről indul el olyan mozgalom, mely tulajdonképpen az ország, az állam, a közönség, a nemzetünk érdekében van. Hiszen nem kell-e még ma is nap-nap után állanunk, hogy ellenségei vagyunk Romániának csak azért, mert követelni merjük, hogy gyerekeinket ne tanulasszék alaposan átgondolt rendszerrel a tudatlanságba azzal, hogy gyermekeinknek anyanyelvükön való tanulás helyen lehetetlenül teszik iskoláztatását? Nem tájékozunk-e egyes lapok a dühtől, hogy kisebbségi gazdasági intézmények nem kizárólag román nemzetiségű tisztviselőket alkalmaznak? Nem fáj-e nekik az, hogy minden bajon és sorscsapáson keresztül is még mindig vagyunk? Az indokolatlan harag és gyűlölet förtelmes nyelvi csapkodnak felénk, mert nem hagyjuk kulturánkat és nyelvünket. Élni akarunk, élni merünk és élünk. Ezt az életet csak fizikai megemmisítésünkkel vehetjük el tőlünk azok, akik nem arra törekcsenek, hogy lelki egyesülést is megteremtsék, hanem azokat a momentumokat keresik, amelyek a szakadék áthidalását teszik lehetetlenné. Az elvakult sovinszizmusban a Curentul című lap vezet, ennek hasábjai állandóan teltek cikkekkel, amelyekben hol egy kisebbségi iskola megszüntetését, hol egy olyan városi tanács feloszlását sürgeti, melyben — bizonyosan nem a lakosság számarányának megfelelően — magyarok is vannak. Bizonyára nemcsak a nyári kánikula eseményelensége készítette arra, hogy most újra elővegye a temesvári önkéntes bizottság ügyét és a kormány intézkedését szorgalmazza, hogy ezt feloszlássák. Karneváli hadseregnek és operettfiguráknak nevezi azokat, akik vidéken keresztül örködtek Temesvár tüzveszedelme ellen. És nem szégyenli azt állítani, hogy a „magyar” tüzoltóság volt az, mely nem tudta megmenteni a temesvári színházat a leégéstől. Elfelejtí, hogy a

„magyar” tüzoltóság volt az, mely megdölte kötelességét a színházégés alkalmával, annak a tűznek lokalizálásánál, amely román társulat próbái alkalmával keletkezett. Elfelejtí, hogy ez az öcsárolt önkéntes, általa magyarnak nevezett tüzoltóság annyira teljesítette kötelességét, hogy közülök életét is veszítette a színház oltása közben egy ilyen „operettfigura”. Szük-

ség van a hivatásos tüzoltóságra, ezt senki nem vonja kétségbe, de azt a becsületesen és teljes önzetlenséggel működő tüzoltóságot egyszerűen egy tollvonással megszüntetni, mely évtizedekig örködött a polgárság javai fölött, talán mégsem lehet. Az önkéntes tüzoltóság vagyona kellene? Megvan rá a mód. Tessék azoknak, akikre a Curentul hivatkozik, megvál-

tani a polgárság adományaiából beszerzett felszerelést és a polgárság majd gondoskodni fog róla, hogy ezt a megváltási összeget más közcélokra fordítsa. Így, de csak így, szó lehet arról, hogy az önkéntes tüzoltóság önmaga mondja ki feloszlását. Addig azonban szemérmelenség olyan vádakkal illetni ezeket az önzetlen polgárokat, amint azt a Curentul teszi.

Róth Károly tanító ur megfelekedezik kisebbségi származásáról és román iskolába kényszeríti a magyar gyermekeket, hogy érdemeket szerezzen

Temesvár, aug. 18.

Végvár község súlyos és méltánytalan iskolai megterheléséről szól ez az cikk.

Végvár község lakosainak száma kétezernégyszázhuszonkettő. Ennek kilenvenhat százaléka református magyar. A református egyház öt tantermes kifogástalanul felszerelt felekezeti iskolát tart fenn. Van azonban Végvárott egy állami elemi iskola is. Ennek valamikor volt még némi értelme, amikor Végvárott kétszázötven háromszáz menhelyi gyermeket neveltetett az állam, akik nem fértek el a református iskolában. Ma azonban legfeljebb tizenkét-tizennégy tanköteles menhelyi gyermek van a községben.

Róth Károly állami tanító azonban szaporítani igyekszik az állami elemi iskola növendékeinek számát, hogy így az iskola fentartását továbbra is indokoltá tegye.

Van a községben néhány katolikus iparoscsalád. Ezeket kényszeríti, hogy gyermekeiket az állami iskolába járassák. De még tovább megy. Vannak reformátusok, akiknek neve nem magyaros hangzású. Ilyen például a romános névhangzatu Mikló János. Református, a felesége is az, a gyermekei is csak magyarul beszélnek, de kénytelenek az állami iskolába járni. És akiknek a neve németes hangzású, Róth tanító azokat is az állami iskolába kényszeríti. Van például Végvárott egy Baumstark nevű család, senki közülük nem tud másként mint magyarul, mégis a gyerme-

keknek csak az állami iskolába szabad járni. Ilyenformán sikerült Róth Károly tanítónak az állami elemi iskola részére hetvenkét tankötelest kimutatni.

Az állami elemi iskola eddig bérházban volt elhelyezve. Ez nem felelt meg Róth Károlynak és a felsőbb tanterület utján elérte, hogy a községet kötelezték más épület szervezésére. Végvár községe akkor drága pénzért épületet vásárolt az állami elemi iskola részére. Temesvárról kiszállított egy bizottság, amely a vásárolt épületet megfelelőnek találta. Azonban Róth Károly tanítónak az új épület nem tetszett, mert abban nem volt megfelelő lakás az ő részére. Addig instanciáztott különböző hatóságoknál, amíg Temesvártól megye kimondta, hogy

Végvár község köteles az állami iskola részére új épületet emelni és erre a célra a vármegye nyolcszáz ezer leit állított be Végvár költségvetésébe azzal, hogy az iskolának még 1928-ban meg kell épülnie.

Végvár község népes küldöttsége G. Tóth János tagozati elnökkel az élén Temesvárra érkezett és a Magyar Párt temesvártól központjánál panaszolta el a méltánytalan megterhelést. A küldöttséget Ambrózy Andor báró elnök, Németh Kálmán alelnök és Páll György dr. főtitkár Coste Gyula dr. prefektus elé vezették. A község lakosságának panaszát a küldöttség előadta a prefektusnak és rámutatott arra, hogy ez

a megterhelés igaztalanul éri a lakosságot kilenvenhat százalékát, amely a négy százalék nem református kedvéért ilyen óriási költséggel köteles iskolát építeni. Kifejtette továbbá azt is, hogy azon a telken, ahol az új iskolát fel kellene építeni, a község istállója áll, amelyben tenyészállatok vannak elhelyezve és ha ezt

az istállót le kellene bontani és újat építeni, ez újabb megterhelést jelentene a község részére. A község különben az állami iskola dologi kiadásait is kénytelen fedezni, ami évi százötvenezer leire rug.

A prefektus válaszában hangsúlyozta, hogy a vármegye határozatán már nem lehet változtatni, azonban a maga részéről hajlandó azt a könnyítést engedélyezni, hogy a szükséges nyolcszáz ezer leinek csak a felét költse az idén az új iskolára, a jövő évben pedig a másik felét. Ami pedig az új községi istálló építését illeti, itt is segítségére lesz a községnek és száz ezer leinyi segínyt helyez erre a célra kifizetésbe.

A küldöttséget a prefektus válasza csak némileg nyugtatta meg. A teher, amelyet a községnek vállalni kell, igen nagy és semmivel sincsen megindokolva. —n—c.

BEKÉS SZANDEK. Párisból jelentik: Painlevé hadügyminiszter elhatározta, hogy a harcias jellegű hadügyminiszter nevet a békésebb természetű hadseregminiszter névvel cseréli fel. Angol hivatalos körökben hasonló mozgalom indult meg.

Lugoson

ugyanabban az időben jelenik meg a Déli Hirlap, mint

Temesvárott

Felakasztották tegnap az apagyilkos fiút, aki hurokkal a nyakán még szólt a jelenvoltakhoz

Budapest augusztus 17.

Tegnap reggel hajtották végre ifjabb Papp Floriánon a halálbüntést. amint azt tudósítónk távirata alapján jelentettük. Megirtuk azt is, hogy Papp Florián anyja biztatására egyilkolta édesapját és a bíróság ezért ítélte halálra. Miután a korányzó elutasította a kegyelmi kérvényt, megtették az előkészületeket az élet végrehajtására. A Maglódi-úti ügytőfogház egyik celláját átalakították siralomházzá. Ebben virrasztott az apagyilkos egész éjszakán át. Mellette volt a fogház lelkésze, aki viasztalta és akinek Papp Florián megvált. A szokáshoz híven megkérdezték este, hogy mit kíván enni. Finom étköltet kért és tejet, mert kijelentte, hogy antialkoholista.

Anyját nem kívánta látni, csupán sógorait és testvéreit hívatta magához. Ezek meg is jelentek nála, és szemrehányást tettek neki a gyilkosság miatt.

Az utolsó órákat azután imádkozással töltötte, majd megcsinálta végrendeletét. Háromezer pengő vagyonát a fogházmissziónak hagyományozta és kérte, hogy ezért akasztása napján ismétessenek lelkiüdvéért és gondozzák sírját. Reggel kávé és zsemlyét szegelt, majd mikor védője megérkezett, van-e még valami kívánsága, kijelentette, hogy már ugysem seíthetnek rajta.

Olmos esőben már reggel félnyolcor mintegy száz főnyi tömeg verődött össze a fogház kapuja előtt, akik tni akarták a kivégzést. Többször öndörztiztek és hivatásukat teljesítő őrságrók várakoztak a bebecsátásra. Egyed óráig kellett várakozniok, míg megnyílt a fogház kis vaskapuja, amelyen szigorú igazoltatás után engedték be azokat, akiknek a kivégzésen való megjelenéshez szükséges engedélyük megvolt.

Sötét folyosókon vezet az ut keresztül a fogház alig néhány négyzetöltnyi udvarára, amelynek egyik oldalán áll a bitó. Szemben vele kis virággy hirdeti az életet a fogházban is.

Egy óráig kongatott a fogház toronybőre, mikor a bíróság megjelent az asztalon és az ott felállított asztal mellett foglalt helyet. Az ügyész hártat kopogtatott az asztalon, majd ma csendben mondotta:

— Vezessék elő az elíteltet!

A következő perében megnyílt a sítomház ajtaja és a lelkésztől, valamint Gold Károly hóhértől támogatva megjelent Papp Florián. Arca sárga, szeméin mély, sötét árnyalatok látszódnak az izgalommal. A bíróság elmatlan éjszakáról. Ajkai remegtek és minden ízében reszketve állott a bitófa alatt, ahová védője is kísértte. Gyűrött fekete kabát és fekete nadrág volt rajta. Fehér inge nyakig nyitva áll, mintha a kötél számkészítette volna el a helyet.

A bíróság ezután felolvasta a rövid ítéletet, majd átadta az ügyésznek az elíteltet, hogy hajtassa végre rajta az ítéletet.

Ekkor a lelkész térdre nyomta Papp Floriánt, odanyújtotta neki a keresztet, amelyet ez remegő ajkakkal megfogolt. Miközben a pap rövid imát mondott, a hóhér segédei, Rácz Ba-

lázs és Grünwald megragadták az elíteltet, gyorsan megkötözték kezeit és lábait, majd a bitó alatt felállított zsámolyra emelték. A következő pillanatban Gold Károly főhóhér nyakára tette a köteleket. Pappnak még volt anynyi ereje, hogy félig eszméletlen állapotban odakiáltsa a jelenvoltaknak:

— Mondjátok meg az itthagottaknak, hogy nyugodtan haltam meg...

A mondat többi része torkán akadt, mert Gold villámgyorsan felvontatta segédeivel a görgön átvett köteleket. Gold lefogta szeméit és mikor teste

utolsó rezdült, lelépett a bitóról, levette kalapját és jelentette a bíróságnak, hogy az ítéletet végrehajtotta.

Ekkor az orvos és az ügyész léptek a felakasztott emberhez és figyelték szívverését. A szív működés tizenegy perc múlva szűnt meg.

Ekkor a bíróság az akasztásról jegyzőkönyvet vett fel, Gold pedig fehér kendőt terített a halott arcára. Ezzel a kivégzés véget ért. A holttestet még félóraig hagyták a bitón a törvény értelmében, majd egyszerű fakoporsóba tették és eltemették.

Ügyvédek tiltakozása a Bánságban még mindig fennálló hadiállapot miatt

Lugos, augusztus 18.

A lugosi ügyvédi kamara Dobrin György dr. dékán elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen konkrét esetből kifolyólag tiltakozott a Bánságban még mindig érvényben levő hadiállapot ellen. Valeanu Aurél dr. szenátor, Popovici Titusz dr. államügyvéd, Peia Liviusz és Dobó Jenő dr. ügyvéd nyomós érveket sorakoztattak fel annak igazolására, hogy a hadiállapot érvényben tartása a Bánságban teljesen felesleges és rámutattak azokra a visszaszállásokra, amelyeket ez az állapot maga után von. Kimondták, hogy memorandum fordulnak a kormányhoz

kérve a hadiállapot felfüggesztését, mert az alkotmányellenes. A memorandum megszerkesztésével megbízták a Peia Liviusz, Curutiu Viktor és Dobó Jenő dr. ügyvédek által álló bizottságot. Az emlékiratot eljuttatják az igazságügyi és hadügyi miniszterekhez. A lugosi ügyvédi kamara memorandumában felsorolt panaszokkal foglalkozni fog a szeptember negyedikén Krajován tartandó ügyvédkongresszus is. A közgyűlés tiltakozó táviratot küldött az igazságügyminiszternek és Prodan tábornok, temesvári hadosztályparancsnoknak, valamint Dobrescunak, az ügyvédszövetség elnökének.

A nyomor megölt egy jobb sorsra érdemes férfit

Temesvár, aug. 18.

Pellet Géza, a zombolyai Csekonics-uradalomnak volt a tiszttartója, a földkisajátítás után azonban elvesztette állását. Azóta abból a csekély nyugdíjból tengődött, amit az uradalomtól kapott. A felesége Magyarországra költözött szülőihez és magával vitte két fiát is. Pellet Géza abban a reményben, hogy majd sikerül valahol elhelyezkednie, Temesvárra költözött és a mehalai Rádai-utca 16. szám alatt lakott özvegy édesanyjánál. Sok szükségét szenvedett és rengeteg gondja volt, ami végül is annyira

megőrölte az idegeit, hogy az öngyilkosságra szánta magát. Szublimát pasztillákat vett be és mire anyja ráta-
lált, már eszméletlen volt. A mentők a kórházba szállították, ahol azonban már nem tudtak rajta segíteni. A szerencsétlen ember iszonyu kínok között meghalt. Pellet Géza három levelet hagyott hátra. Az egyik a feleségének szól Gödöllőre, a másik az édesanyjának, a harmadik pedig a rendőrségnek. A feleségétől és anyjától becsánatot kér, amiért ezt a bánatot okozza nekik, de nem bírja már tovább az életet.

Fegyveres banditák fosztogatják Nagyszentmiklós és Ujbessenyő között az utasokat

Nagyszentmiklós, aug. 17.

Az utóbbi napokban a Nagyszentmiklós és Ujbessenyő közötti országúton fegyveres rablóbanda fosztogatja az utasokat. A nagyszentmiklói csendőrséghez már számos panasz érkezett erre vonatkozólag és Filip csendőrőrmester nagy apparátussal indította meg a nyomozást az utonálók kézrekerítésére. Az újabb rablási esetek a következők:

Cartia Péter pészaki lakos elmondta a csendőrségen, hogy kerékpárján Nagyszentmiklós felé haladt, amikor az esti homályban egyszerre hat fegyveres alak termett előtte az egyik kanyarultnál.

Vissza akart biciklijével fordulni, azonban a háta mögött másik három alak állott, akik rája szegeztek fegyverüket.

A rablók egyike rákiáltott, hogy szálljon le a bicikliről, ha kedves az élete. Ezt megeselekedte, majd újabb felszólításra a kezeit is magasra tartotta. Akkor az egyik rabló — miközben a többiek lövésre készen tartották a revolvereiket — hozzálépett és kikutatta a zsebeit. Ezernyolcszáz leit talált nála, amelyet elvett. Aztán kijelentették neki, hogy folytathatja útját. Felakart szállni a biciklire, de akkor rákiáltottak, hogy a biciklit hagyja ott, mert csak gyalog mehet tovább.

Paisón Lukács nagyszentmiklós lakost hasonló módon támadták meg az országúton. Ez is kerékpáron ment és egyszerre csak azt vette észre, hogy körülfogták. Pénzt nem találtak nála, erre elvették a nikkellórát, a kabátját és a biciklijét és utnak engedték. Gábor Mihály nagyszent-



miklósi lakos gyalog haladt az országúton, amikor a rablókkal találkozott. Messziről észrevette, hogy revolveres emberek közelednek feléje, amire futásnak eredt.

A rablók utánaszaladtak és többször lőttek is, azonban szerencsére egyik golyó sem talált.

Ki tudja, hogy az üldözés hogyan végződött volna, ha a távolban nem tűnik fel három szekér, amelyeknek láttára a rablók elmaradtak. A csendőrség a nyomozás során olyan adatokra bukkant, amelyek alapján a rablókat valószínűleg hamarosan sikerül kézrekeríteni.

A mázsás sirkő agyonnyomott egy hat éves fiúcskát

Pozsony, aug. 18.

Rejtélyes szerencsétlenség történt a pozsonyi virág völgyi temetőben. Közel a temető bejáratához hatalmas sirkő tövében összezuzott fejű, agyonnyomott testtel holtan találták meg Holt Frigyes hat éves kisfiút. Az első elemista kisfiu két barátjával a virág völgyi temetőbe ment játszani. Hogy ott mi történt, azt senki nem tudja, de gyakrabban előfordult, hogy a kis fiúk a holtak birodalmát választották ki játszóhelynek, ahol a sírok között kergetőztek, bujocsát játszottak. A mostani tragikus esetet a temető fedezte fel. Amikor ugyanígy rendes körutját végezte a temetőben, az egyik hatalmas fehérmárványból faragott síremlék alatt, amely kettépedve hevert a sirdomb virágai között, agyonnyomva, szinte a felismerhetetlenségig szétroncsolt ábrázattal ott talált egy kis mezitlábba gyermeket, akinek csak a lábai és kezei lógtak ki a mázsás sirkő letörött része alól. Rövid nyomozás után megállapították, hogy a szerencsétlen kisfiu Holt Frigyes hat éves elemistával azonos. A hatóság feltevése az, hogy kötelességmulasztás terheli a virág völgyi temető őreit, aki hiányos felügyeletével lehetővé tette azt, hogy a temetőben kis gyermekek játszadhassanak. Így történhetett, hogy a hatalmas súlyú sirkő ledől és a gyermekeket maga alá temette.

KINZÓKAMRA A RENDŐRSÉGEN.

Londonból jelentik: A Daily Mail hosszabb cikkben foglalkozik a csehszlovákiai kisebbségek helyzetével és megállapítja, hogy az országot agent provocateurok járják be. A lakosságot mindenképpen el akarják keríteni és ezt tervszerűen csinálják, hogy forrongást idézzenek elő és azután a legnagyobb szigorúsággal eljárassanak a kisebbségek ellen. Habibizonyul valamelyik látogatásban levő magyar állampolgárról, hogy sportegyesület, vagy falusi Leve egyesület tagja, letartóztatják és tönbe vetik. A kassai rendőrség lap szerint külön kinzókat állítanak fel, ahol a mesterségesen tenyészített politikai bűntetteseket a közönségre emlékeztető célzattal kiállítják.

Hírek

Utolsó ut

Salzburg, aug. 14.

Néhány hét előtt az egész európai sajtót bejárta az a hír, hogy egy berlini kocsis gondolt egy nagyot és Berlinből Párisba kocsizott két kövérre hizott lovával. A berlini kocsisnak most utánozója akadt. Tegnap a salzburgi főtérre egy Noé bárkájára emlékeztető jármű gördült. Bakján ódivatu cilinderben szomoru ember ült. Hosszu, kaftánszerű bérkocsis diszkabát fődte alakját, amelynek sárgára fényezett gombjai a császári sast ábrázolták. A fényük azonban kopott, mint a császári sasé. A koci elején és hátsó részén rudakra kifeszített, esőáztatta felírás:

— Meine letzte Fahrt Köln—Berlin—Wien—München—Köln.

Amikor megérkeztem Salzburgba, nem hittem, hogy Reinhardt, Stefan Zweig helyett Martin Károly kölni bérkocsissal fogok interjú csinálni. A Martin Károlyok egy darab mult, egy darab emlék, egy darab jobb, boldogabb világ, egy gondtalanabb és letvidámabb korszak. Ezért ujságcikk Martin Károly, aki mielőtt fogásra akasztja a töredezett lakkeilindert, utolsó utat tesz. Istenem, ez az »utolsó ut«, a halál fogalmának jelképe, megrendítő, tragikus és szívbemarkoló.

Az élő ember megteszi az utolsó utat kicsiny lovával, mert nincs tovább. Itt vannak a gyorsan száguldó autók és a konflis halálra van ítélve. Martin Károly nem várta be a halálos ítéletet, ő maga indult utolsó utra.

A koci köré csomó ember gyűrűzött. Martin Károly, ez a szomoru ember, leszáll a bakról, odamegy lovához, átöleli és megcsókolja, mintha csak azt mondaná:

— Fáradt vagy kiesi lovaeszkám. Csak kitartás. Holnap már Münchenben leszünk.

Azután képeslapot vesz elő és árusítja. Ez a lap egy darab történelem. Fogatával ábrázolja Martint. A hátlapján pedig az utolsó ut sárfelirata: — Martin Károly, a legrégebb kölni bérkocsisok egyike, utolsó útján. 1886—1926.

Beszélgetek Martin Károssal és megkérdem, hogy miért? Hiszen ez a miért mindennapi tragédiánk szomoru velejárója.

— Nem megy sehogysem — legyintett egyet Martin. — Naphosszat állunk. Kölnben a standon és ninesen fuvar. A mi iparunknak vége. De mielőtt végleg abba hagynám, elszántam magam erre az utra. Elbucszom ezen az utolsó uton attól a mesterségtől, a melyet négy ösöm becsülettel folytattott.

A salzburgi főúton autók túlkölnnek. Rohan az élet. Martin Károly, a kölni 30. számú konflis kocsisa körülnéz, rárevedez a száguldó autókra, ismét átöleli lovát és könnyet morzsol ki a szeméből.

Salzburgban volt, 1923-ban a romantikus ünnepi játékok tragédiáinak színhelyén.

Igazi tragédia.

Grósz Dezső

az óceánon át, Montreálból jelen... Greather-Rockford repülőgép... Egyesült Államokból Svéd... ült. A repülőgép Kana... benzinkészletét és Grönland felé.

— A városi tisztviselők új fizetési beosztása. A városházán Sagovici Sámuel dr. főjegyző hivatali szobájában napok óta folytat már tanácskozást az ugynevezett előléptetési bizottság, amely az összes városi tisztviselőknek a fizetés szempontjából való új osztályozását eszközli. Balta Koriolán dr., a városi tanács képviselője, elnököl az üléseken és azokon résztvesz Sagovici Sámuel dr. főjegyző és Horsea Kornél városi főmérnök. Az idei jóváhagyott városi költségvetéssel kapcsolatban a miniszterium ugyanis kikötötte, hogy ezen túl a tisztviselőket a régi mintára kell osztályozni. A bizottság ezt a munkát úgy eszközli, hogy az eredmény az egyes tisztviselőkre nézve a fizetés szempontjából lehetőleg kedvezőbb helyzetet teremtsen meg.

— A temesvári törvényszék szüneti tanácsa. A nyári szabadságolások következtében a temesvári törvényszék szüneti tanácsában változás állott be. archescu József dr. és Heiman János dr. törvényszéki bíró szabadságra mentek és helyükben felváltva teljesítenek majd szolgálatot Feifer Miklós táblabíró, Mateiu Miklós törvényszéki bíró, Eremia Miklós dr. Gabriel Viktor dr. és Hoitu János albirák. A szüneti tanács elnöke mindvégig Athanasiu György törvényszéki elnök marad.

— Hadijelentés a békefrontról. Londonból jelentik: A légi hadgyakorlatok befejeződtek. Az egyik gép motorjába következtében zuhanni kezdett, de a pilótának még volt annyi ideje és lélekjelenléte, hogy az ejtőernyővel lebozátkozott a földre. Semmi baja sem történt. A gép darabokra zúzódott.

* Zsuzsi Lloyd-sori büfféjében négyfogásos ebéd kenyérrel és kiszolgálással 35 lei. Naponta frissen csapolt sör. Azonkívül 50 leies menü következő étlappal: husleves, tökkáposzta felsárszelettel, bécsi szelet burgonyával és salátával, dinnye. — Tejes ételek is kaphatók. Egy esti ebéd 30 lei.

— Érdekes kávéházi tranzakció. A temesvári Palace kávéház tulajdonosai sorában változás állott be. Eddig Scheer József és Scheer Elemér együttesen bírták a jóhírű és kitűnően vezetett kávéházat. Most Scheer Elemér kilépett a tulajdonosok közül és Scheer József egyedül marad a kávéház tulajdonosa, aki kipróbált szakavatottsággal lát neki megszorodott munkájának. Az üzletből kilépő Scheer Elemér és sógora, Lunzer Henrik, akinek Karánsebesen volt éveken keresztül jól prosperáló és gonddal irányított szállodája és kávéháza, most társulnak és már legközelebb átvesszik a marosvásárhelyi Newyorkakávéházat és szállodát, amelyet az ingatlanul együtt megszereztek. A két fiatal és törekvő szakember a messzi Erdélyben is gyarapítani fogja az elismert bányai kávéipar tekintélyét.

— Kirándulás Überlandra. A Gewerbarmonia dalegylet vasárnap, e hó 19-én kirándulást rendez Überlandra és erre a dalosokon kívül a pártoló tagokat is meghívja. Az állomás melletti Lambert-féle vendéglő árnyékos kerthelyiségében énekhangverseny lesz és ezenkívül különböző szórakozásokat rendeznek. Délután két órától kezdve autóbusszközlekedés a gyárvárosi Malom-térről (a 1. számú villamos végállomása). Visszautazás Überlandról éjjel tizenkét óráig.

— Autókiállítás Temesvárott. A gépjárművezetők szindikátusa vasárnap a tüzerlaktanyában autókiállítást rendez, amely délelőtt kilenc órákor Coste Gyula dr. prefektus és a város képviselője jelenlétében nyílik meg. A kiállításon láthatók lesznek az összes Bányában képviselt autómárkák. Ugyanaznap délután a szindikátus a Petőfi-csárdában nyári mulatságot rendez, amelyen különböző szórakozás és tánc lesz. A mulatságra a Szentgyörgy-térről autóbusszok viszik a közönséget.

— Temesvár járványos betegei. A városi főorvosi hivatal hiteles kimutatása szerint augusztus 8 és 16. napjai között a város területén a bejelentések alapján kezelésben volt 7 vörheny, 2 hörghurut, 1 fültömírgylob, 2 gyermekhüdes, 7 hastifusz, 1 tetanusz és 1 difteriás beteg. A két gyermekhüdeses beteget Aradra szállították. A nagy hősegre és a nyers gyümölcsidényre való tekintettel, a fertőző betegségek száma nem mutat kedvezőtlen statisztikát.

* A Royal-bar kitűnő művészgardája folyó hó 16-tól teljesen új számokat mutat be. A rendkívül nagy érdeklődés miatt ajánlatos asztalokat előre foglalni. Tekintettel a nagy terjedelmére, pont 10% órai kezdet.

— Javul a trachomás inasok állapota. Nemrég megirtuk, hogy Temesvárott az inasgyerekek között az egyiptomi szembetegség pusztít és különösen sok a trachomás fiú a gyárvárosi tanoncotthonban. A város intézkedett, hogy az inasok rendszeres szemkezelésben részesüljenek és az egyes tanoncotthonokba szemorvosokat nevezett ki. A rendszeres kezelésnek sikerült is a betegséget legyőzni és ma már olyan örvendetes eredmény mutatkozik, hogy a hármas számú tanoncotthonban mindössze két inas van, akinek orvosi kezelésre van szüksége. Ezeknél sem lehetett megintározottan megállapítani a trachomát, hanem csak mint gyanusokat kezelik őket.

— A könnyelmű kihitelezés ellen. A temesvári fűszer és gyarmatáru kereskedők vasárnap, e hó tizenkilencedikén délelőtt féltíz órákor a Kereskedők Egyesületében értekezletet tartanak, amely alkalommal a könnyű kihitelezés kérdéséről fognak tanácskozni. A kihitelezést korlátozni kell és ezért a Kereskedők Egyesületében hitelvédő irodát állítanak fel. A problémát vasárnap tüzetesen megbeszéljük a fűszerkereskedők és szatócsok.

Temesváriak találkozóhely

BUDAPEST légelsőrendű, modern családi szállója az

ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA
IV, Podmaniczky-u. 8. sz.

Mérsékelt árak, modern berendezés, központi fűtés, melegvízszolgáltatás, lift.

A Nyugati pályaudvar mellett Elsőrendű konyha.



TURDA,

Piața Mihai Viteazul Nr. 33

Felvesz kölcsönösségen alapuló biztosításokat halálesetre

100.000— lei erejéig

18—79 éves korhatárig orvosi vizsgálat nélkül csekély tagsági díj mellett (1000— lei tagsági díj, 100— lei hozzájárulás, 1400 tagból álló csoport.)

Mielőtt biztosítást kötne, érdeklődjön társaságunk erkölcsi és anyagi garanciájáról.

Megbízható ügynököket magas jutalékra és fixre felveszünk.

Felhívás.

Tudomására hozzuk valamenyi, a manikűr, pedikűr, nőiképlap, nőiszabó, házivarrónők fényképészipart üző egyéneknek, hogy ezen iparágak a Monitor Oficial 159,928 számában megjelent és közhírré tett 27.695/92 számú miniszteri rendelet értelmében képesített iparoknak lettek minősítve és így az 1887 évi XVII. t-cikk 5. §-ának rendelkezései alá esnek.

Ezen fentebbi rendelkezés alapján felhivatnak mindazok a fentebb felsorolt ipart üző egyének, hogy az iparigazolványok váltás céljából 1928 augusztus hó 31-ig bezárólag a temesvári ipartestületnél (Circ. I. Str. Eugen Savoya No. 1) feltétlenül jelentkezzenek.

Mindazok, kik a fentebbi határozat alapján iparigazolvány nélkül folytatják a felsorolt iparágak a törvény által előírt büntetésben fognak részesülni.

Timișoara, la 10 August 1928

Biroul Industrial al Municipiului Timișoara.

Keresek november 1-re modern

5 és 7 szobás lakást

lehetőleg a Belvárosban vagy valamely elővárosban. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

2324

ÚJ BALKANI KIRÁLY. Londonból jelentik: A Times értesülése szerint Achmed Zogu pasát a legközelebbi napokban, de legkésőbb szeptember tizenötödikéig Albánia királyává kiáltják ki.

— **Revolveres betörők garázdálkodása.** Beeskerekről jelentik: A jugoszláviai bántási községekben az utóbbi időben veszedelmes betörőbanda garázdálkodik. Tegnap éjszaka Lazarevó községet keresték fel, ahol három helyen kíséreltek meg rablást. A háziak azonban a zajra figyelmesek lettek és a betörőket elzavarták. Lenhardt Pál gazdálkodót, akinél szintén jártak a kellemetlen éjszakai látogatók, az egyik betörő revolverből súlyosan megsebesítette.

***Mozielőadás az ipari szindikátusban.** A legmodernebb film a leipzig-i árumintavásárról. 1200 m. hosszú. Előadás 1928. augusztus hó 18-án szombaton este 9 órakor. (I. ker, Jenőherceg-utca 20.) Műsor személyenként 10 lei.

HÁBORU ÁZSIÁBAN. Londonból jelentik: A Morningpost értesülése szerint a keleti szovjetmongolia hadaerője Barga államnak, mert ennek uralkodója visszautasította azt az ultimátumot, amellyel országát Szovjetmongoliához akarták csatolni. Hír szerint a vörös mongol lovasság már áttelepte a bargai határt.

— **A Déli Hírlap panaszkönyve.** Kaptuk a következő levelet: Tisztelt szerkesztőség! Nagyon üdvös dolgot csinált a városi tanács a Skudier-park melletti népfürdő létesítésével. Azonban nagy baja ennek az uszodának az, hogy a víz nem a legkifogástalanabb. Ugyanis ahelyett, hogy a Begából egész napon át táplálnák ezt a medencét, azt teszik, hogy reggel beeresztik a vizet és az úgy marad estig. Már lélnán olyan a víz, hogy a tisztaságot kedvelő ember restel belemenni. Jó volna, ha a városi tanács intézkednék, hogy ezt a vizet naponta legalább kétszer frissítsék föl.

* **Dr. Hirsch bőr- és nemibajok szakorvosa** (Jenőherceg-tér 5) kijelöldről hazatért.

— **Elégett termés.** Ujpecsről jelentik: Egy hét előtt tűz pusztított a községben, amely nagy kárt okozott. Tegnap újabb tűz támadt a község határában levő eséplőhelyen. Mille János hentesmester szénakazla gyuladt ki, amely teljesen elégett. Azonkívül elpusztult negyven mazsa buza, tizenöt mázsa zab és a közbirtokosság tulajdonát képező eséplőgép.

— **Autó és motorkerékpár karambolja.** A 601. számú autó, amelyet Geige Zsigmond soffőr vezetett, a közlekedési iskola közelében összeütközött az 1456. számú motorkerékpárral. A karamból gyengébb természetű volt az egyik járműnek sem történt komolyabaja.

— **A Déli Hírlap Budapestén** állandó olvasható a Park-szálloda kávéházban. VIII. Baross-tér 10.

— **Az alkoholista szomorú halála.** Pál József hatvanhárom esztendősen lovri gazdálkodó felakasztotta magát és mire ettét észrevették, már halott volt. Pál özsef megrögzött alkoholista volt, aki gyakran hangoztatta, hogy végetvet életének.

Kiindon főző, tiszta, szerény 35 éves nő

házvezetőnői állást keres magányos urnál. Cim: Balzs Irma, Radna 337. 2330

Kubán Endre:

Versek a végtagokról

Lábak

A lábak, mikor aprók, tipegők, mikor még járni alig tudnak, csupán játék után sietnek ők, a boldogság mezőjén futnak, nem sebzi őket a szuró tövis, göröngyök közt is simán járnak, kitér, gurul előlük a rög is, — ó, drága, édes gyermeklábak!

Később a lábak nőni kezdenek és szaporább lesz a lépésük, távolban aranyhegyek fénylenek: csak ez a céljuk, a reményük, álom, képzelet, ábránd, délibáb felé sietnek és valót nem látnak, a légvárakat kergetik tovább, — ó, naiv, bohó, tizenhatéves lábak!

Vannak fess lábak: lánykát hordanak, szép lábak, jó lesz ám vigyázni, az élet útján sok a szenny, salak, és a veszély: az milliárdnyi, keskeny a mesgye bün s erény között, a kísértések lesnek-várnak, úgy járjatok, mint hártya-jég fölött, ó, féltetek, leánykalábak!

Vannak kezek, remekei az ügyes manikűrnek finnyás kezek, kényes kezek, melyek szelet se tűrnek, vannak kezek, amelyeket óvnak, féltnek, gondoznak, — de, hej, alig vannak kezek kezek, melyek dolgoznak!

Vannak kezek: szép rózsásak, simák, gyengédek, lágyak, kezek, miket igazgatnak rut szenvedélyek, vágyak, vannak kezek: eselédei a bűnnek s a gonoszoknak, — de, hej, alig vannak kezek, kezek, melyek dolgoznak!

Vannak kezek: egész napon csak féltlenül hevernek, kezek, melyeknél munka az, ha kártyákat kevernek, kezek, mik pénzt dobálnak csak, kezek, mik eselt bogoznak, — de, hej, alig vannak kezek, kezek, melyek dolgoznak!

Nem kell a kéz, nem, Istenem, gonoszoknak, heréknek, veddtőlük el s azoknak add, kik szorgalomban égne, kiknek kevés a két kezük, hármennyit fáradoznak, — legyenek csak olyan kezek, kezek, melyek dolgoznak!

— **Fiatal asszony tragikus halála az autóban.** Gyertyámosról jelentik: Tragikus módon halt meg egy fiatal gyertyámosi asszony, Volk Jánosné, született Ballauer Teréz. Volkné Stájerlakon nyaralt, ahol tegnapelőtt nagyobb társaságban hegyi kirándulást tett. A kirándulás után rosszul lett és a beteg fiatal asszonyt a kivánságát fejezte ki, hogy szeretné látni a gyermekeit és férjét. Autót béreltek számára, amely Gyertyámosra vitte. Két kilométerrel a község előtt hirtelen haldokolni kezdett és mire az autó a háza elé ért, a fiatal asszony már halott volt.

Az ifju férfi fürge lábon jár, mint óriás: a lépte dobban, s ha rossz az út és messzi vége bár nem rostokol: fut egyre jobban, keresztül gázol a világon is, nem tartják vissza vizek, gátak, tapos csalánon, de virágon is, — é, izmos, ifju férfilábak!

Ha már a vállunkat négy iksz-kereszt, negyven esztendő súlya nyomja, csuklik a láb, nagyon megérzi ezt, meg-megpihen, járása lomha, minden lépése megfontolt, nyugodt, mozgása a kenyérére már csak, — a fáradságból nektek kijutott, ti negyvenéves emberlábak!

A lábak, mikor vének, öregek, kidülnek, mint a ló a hámból, a járásnak már nem örvendenek, ritkán mozdulnak csak a házból, egy-egy lépésük száz jaj, kin nekik, sajognak, nyögnek, szurnak, fájnak, s ha mégis járnak: a sirt keresik, ó, megtört agastyáni lábak!

Kezek

Vannak kezek: sebet ütök, kezek, amelyek ölnek, kezek: mérgeket keverők, kezek, melyek gyűlölnék, kezek: csalók, hamisítók, kezek, amik oroznak, — de, hej, alig vannak kezek, kezek, melyek dolgoznak!

Vannak kezek, melyek csupán szép nőket simogatnak, kezek, amelyek koldulók, kezek, melyek nem adnak, kezek: szétzúzók, rombolók, kezek, mik átkot hoznak, — de, hej, alig vannak kezek, kezek, melyek dolgoznak!

Vannak kezek, mik kötelet nevetve fonnak másnak, kezek: szivet marcangoló, kezek, melyek sirt ásnak, kezek, melyek bust, szenvedőt ellökni nem haboznak, — de, hej, alig vannak kezek, kezek, melyek dolgoznak!

— **A Gewerbeharmónia közgyűlése.** A Gewerbeharmónia dalegylet ehó 19-én, vasárnap délelőtt tartja rendes évi közgyűlését a munkaadók szindikátusának a belvárosi Jenőherceg-utca husz szám alatti székházában és erre ugy a dolosokat, mint a pártoló tagokat meghívja az elnökség.

* **A Kedélyes Asztaltársaság** szombaton este a Futó-féle vendéglőben disznótoros vacsorát rendez, amelyet tánemulatság követ. A vacsorán és a mulatságon szívesen látnak vendégeket is.

Fliegende Blätter

Meghalt nyolcvannégy éves korában végelgyengülésben. Most jelent meg az utolsó száma ennek a régi, világszerte ismert német vicelapnak. Halálát bizonyára meghatottsággal veszik tudomásul a humoristák és a vicelapszerkesztők. Legjobb forrásuk megszünt. A Fliegende Blätter halála jele a mai nehéz időknek, amikor az embereknek már a vicetől is elment a kedvük.

— **Az eldobott égő cigarettá.** A Niemetz-féle kertészeti telepen néhány száraz bokor meggyulladt és felő volt, hogy a tűz hamarosan terjedni fog. A munkásoknak azonban sikerült a lángokat hamarosan eloltani. Valószínű, hogy a tüzet eldobott cigarettavég okozta.

— **Kórházba szállították Sebu** rendőrt. Megirtuk, hogy Mehedinti Trandafir rendőr szakaszvezetőt és Sebu Orastia rendőrt, akik Musca György ismert gyárvárosi falurosszát vasárnap hajnalban agyonverték, az ügyészség továbbra is őrizetben tartja. Sebu Orastia, aki a verekedésben Muscától kilenc kézzsurást kapott, a fogházban rosszul lett, mire az ügyészség Szana András dr. orvossal megvizsgáltatta. Sebut tegnap délben az orvos javaslatára a kórházba szállították.

— **Beiratás a temesvári piarista főgimnáziumban.** A kegyesrendi főgimnáziumban a beiratás szeptember 1-3 napjain lesz. Javító vizsgálatok szept. 5-én kezdődnek. Szept. 17-én azon tanulók beiratása következik, akik javítóvizsgálatot tesznek. Szept. 18-21. a VIII. osztályt végzett tanulók átmeneti vizsgálata lesz. Szept. 18-21-én felvételi vizsgálat az V-ik osztályra. Az előadások szept. 24-én kezdődnek. Azon tanulók, akik most iratkoznak először az első osztályba, nyujtsanak be kérvényt az igazgatóságához, mellékelve születési, anyakönyvi kivonatot, ujjraoltási bizonyítványukat és elemi iskolai bizonyítványukat. Kérvénymintát az intézet igazgatóságától szerezhetnek. A folyamodványokat augusztus végéig kell benyújtani. A tanulók minden osztályba vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül vétetnek fel.

— **Grozavescu újra a vádlottak padjára kerül.** Bécsből jelentik: Grozavescu Trajanné, aki tavaly lelőtte férjét és akit a bíróság felmentett, valószínűleg újra a vádlottak padjára kerül, mert Grozavescu édesanyja újabb bizonyítékokat gyűjtött, melyekkel igazolni kívánja, hogy Grozavescu Nelli szándékosan és előre megfontolt szándékkal lőtte le a kiváló énekest.

* **Ha Temesvárra jön, kérje mindezt az ingyenes tájékoztatót** (Conducatorul prin Timisoara).

— **Előlépett dohánygyári főtisztviselő.** Gertheisz Antal, a temesvári dohánygyár gyártási vezetője, másodosztályú főnökké lépett elő.

— **Kalapja miatt életével fizetett.** Beeskerekről jelentik: Rep Márton Pál zsigmondfalvai tanító sógorával autón igyekezett haza. A gépkocsi hetven kilométeres sebességgel haladt, amikor a szél lekapta Rep tanító kalapját és az utra sodorta. A megdölgötlan ember nem várta be, amíg az autó megáll, hanem kiugrott belőle. A földre zuhant és agyalapi koponyacsonttörést szenvedett úgy, hogy néhány órai szenvedés után meghalt.

1-2 szobás

házak heti és havi Kardostelep részletfizetésre eladók Telef.: 11-03 intézőségénél

Sport

A párisi diákolimpiázt jövőre megismétlik Budapesten. Párisból jelentik: A diákolimpiázt véget ért. Tegnap az 1500 méteres síkfutásban első lett az olasz Buciga Lapo 23 p 24.2 mp alatt. Második a magyar Fehér, akinek ideje 23 p 54.4 mp. A diákszövetség elhatározta, hogy a jövő évben Budapesten rendezzi meg a diákolimpiázt. Késő este érkezett jelentés szerint a párisi diákolimpiázon Magyarország a kardesapatversenyben 12:4 arányban legyőzte Olaszországot és ezzel megnyerte a diákvilágbajnokságot.

A TMTE-pálya vasárnapi programja. Hosszu szünet után vasárnap délután találkozik a TMTE a Kinizsi csapatával barátságos meccs keretében. A tavaszi bajnoki mérkőzés során a bíró kiállította a munkások kapusát úgy, hogy a meccs elvesztette érdekességét. A mostani mérkőzésen, mely délután hat órakor kezdődik, mindkét csapat kompletten áll ki. Előzőleg délután három órakor a törpecsapatok, utána pedig a tartalécsapatok találkoznak.

Uj uszó világrekord. San Franciscoból jelentik: Kaliforniában Le Fourrierné, aki harminchat éves és két gyermek anyja, 56 óra, 56 perc és 3 másodperccel új uszási időtartam világrekordot létesített.

Rádió

Augusztus 18. (Szombat.) Budapest.
6 óra: Katonazenekari hangverseny.
8 óra: Kétszáz cigány hangversenye az Állatkertben.
11 óra: Énekhangverseny zongorakísérettel. Bécs.
11 óra: Zene. 4 óra: Zenekari hangverseny. 6 óra: Énekhangverseny. 7 óra 50: A géza című operett előadása. Breslau.
4 óra 30: Kávéházi zene. 8 óra 30: Zongorahangverseny. 10 óra 30: Táncczene. Brünn.
11 óra: Zene. 6 óra 10: Énekhangverseny zongorakísérettel. 7 óra 30: Operaelőadás. Berlin.
5 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Ingeborg című vígjáték előadása. 10 óra 30: Táncczene. Frankfurt.
4 óra 35: Zenekari hangverseny. 8 óra 15: Amerikai népies zene. Hamburg.
8 óra: Esti hangverseny. Kattowitz.
8 óra 15: Népies hangverseny. 10 óra 30: Táncczene. Königsberg.
11 óra 30: Zene. 5 óra: Zenekari hangverseny. 8 óra 10: Operettzene. Langenberg.
1 óra: Zene. 6 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra 15: Tarka est. Leipzig.
12 óra: Zene. 3 óra: Zenekari hangverseny. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Citerahangverseny. 9 óra 15: Esti hangverseny. München.
5 óra 30: Zongorahangverseny. 7 óra 30: Citerahangverseny. 3 óra 15: Tarka est. Prága.
12 óra: Zene. 7 óra 30: Operaelőadás. Stuttgart.
3 óra: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Kamarazene. Utána tarka est.

Augusztus 19. (Vasárnap) Budapest.
9 óra: Református istentisztelet Szabó Imre lelkész prédikációjával. 12 óra: Az opera zenekarának hangversenye. 5 óra: Katonazenekari hangverseny az Angol Parkból. 7 óra 45: Esti hangverseny. 9 óra 45: Cigányzene. Bécs. 11 óra: Szimfonikus zenekar hangversenye. 6 óra 15: Kamarazene. 7 óra 45:

Vígjátékelőadás. Berlin. 4 óra 30: Délutáni hangverseny. 7 óra: Antik zene. 8 óra 30: Katonazene. Breslau. 4 óra 30: Énekhangverseny. 8 óra 30: Balalajka hangverseny. 10 óra 30: Táncczene. Brünn. 6 óra: Német énekhangverseny. 7 óra: Fuvolahangverseny. 8 óra: Kamarazene. Frankfurt. 5 óra 15: Zenekari hangverseny. 9 óra 15: Operettzene. Hamburg. 5 óra: Délutáni hangverseny. Kattowitz. 5 óra: Délutáni

hangverseny. 8 óra 15: Esti hangverseny. 10 óra 30: Táncczene. Königsberg. 12 óra: Zene. 4 óra 30: Délutáni hangverseny. Langenberg. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra: Esti hangverseny. Stuttgart. 4 óra: Délutáni hangverseny. 9 óra: Rajnai est. Utána táncczene. Varsó. 5 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra 15: Zenekari hangverseny. 10 óra 30: Táncczene.

Közgazdaság

Bőven fizetett a föld

Argetoianu miniszter beszámolója az idei terméseredményről

Bukarest, augusztus 18.
Argetoianu földművelésügyi miniszter részletes beszámolót adott a kormánynak az 1928. évi terméshelyzetről. A miniszterium megállapításai szerint a szalmás növények terméseredménye az 1927. évvel szemben a következő: Buzánál a többlet 90.000 vagon, árpnál 40.000, rozsnál és zabnál 7000 vagon. A búzatermés összesen 355 ezer vagon tesz ki, amelyből 260 ezer vagon szükséges a belföldi fogyasztásra és vetőmagnak, kivételre marad 95.000 vagon.

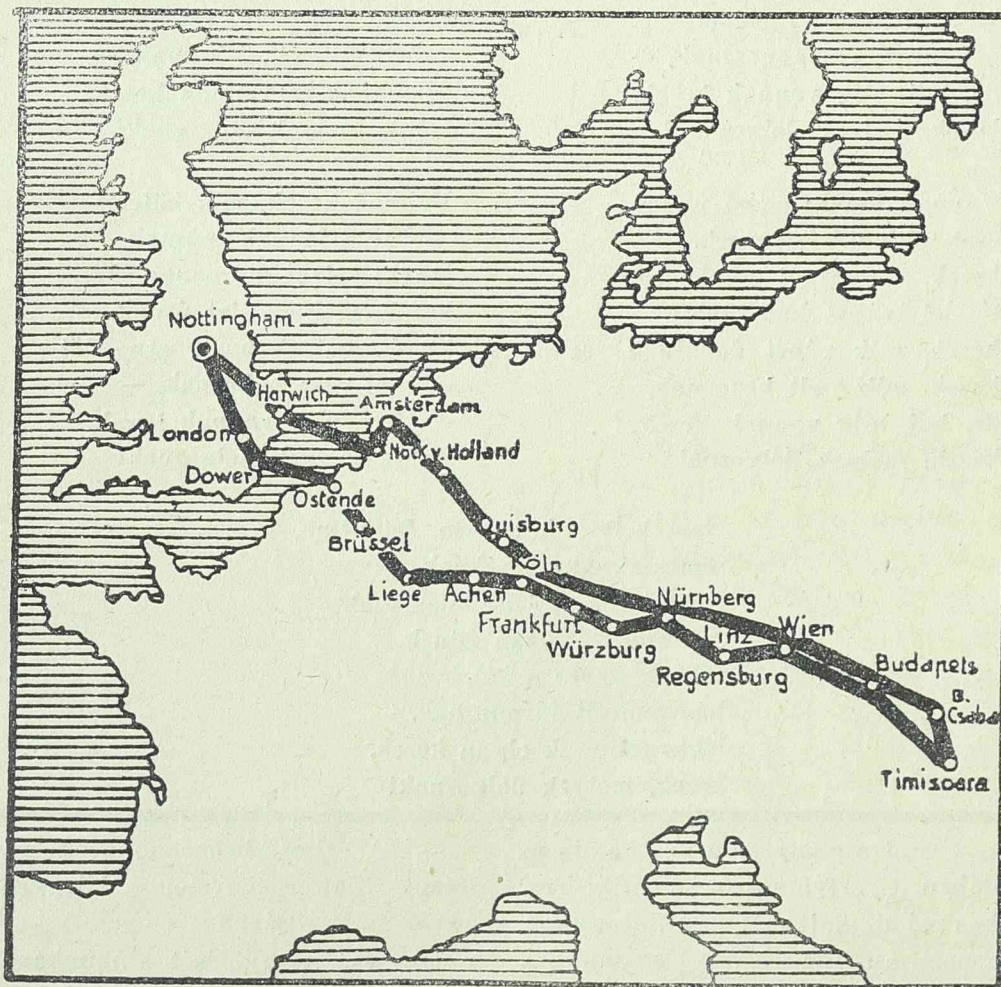
Az árpatermés összesen 164.000 vagon, ebből belföldi fogyasztásra és vető-

magnak szükséges 96.000, szabad rendelkezésre áll 68.000 vagon. Rozsban ekszportálható 9000, zabban 18 ezer vagon. Az összes szalmás növényekből ebben az évben ekszportálható 168.210 vagon.

Ami a tengertermést illeti, 57 megyében a termés jó, vagy kielégítő, 10 megyében közepes, 5 megyében rossz. A becslés valószínűsége szerint a tengertermés egyenlő lesz az elmúlt évivel. Belföldi fogyasztás és vetőmag céljaira marad 48 ezervagon, miután az egész termés 352 ezer vagon tesz ki. Az elmúlt évből fölösleg van 25 ezer vagon.

RALEIGH

THE GOLD MEDAIL MOTO CYCLE



Cca 7000 kilométer minden hiba nélkül Európán keresztül Raleigh motorkerékpáron.

Katzky Antal

500 cc O. H. V. gépen Burger oldalkocsival.

Hahn Hermann

és neje 500 cc S. V. „Raleigh” oldalkocsival

Raleigh motorkerékpárok

teljesítménye felülmúlhatatlan. Csodálatot keltett egész Európán keresztül. Vezérképviselő: **Katzky**, Timisoara, Str. Merczy 10. szám. Mindkét gép a vasárnapi autó-kiállításon látható (tüzérlaktanya).

Két elkerült eső. A temesvári vőnyszék tegnap két cég fizetéskétségét tárgyalta. Az egyik ezek közül a Káldor és Társa temesvári rövidáru cég, a másik Móra György dettai vegyesáru cég. Mindkét esetben sikerült a esődöt úgy elérni, hogy a hitelezők a cégek által felajánlott negyven százalékos egyezést elfogadták.

Nyílttér

Az e rovatban közöltekért a szerkesztő nem vállal felelősséget.)
Nyilatkozat.

A Temesvári Hírnap augusztus 18-iki számában a városi színház kezeltetlen asztalosmunkáinak ügyében a városi mérnöki hivatal részéről nyilatkozat jelent meg, melynek tételeit adatait szükségesnek tartom egyéni reputációm, mint a közvélemény helyes tájékoztatása céljából helyreigazítani. A színháznál általános végzett asztalosmunkák változtatásának következtében a költségvetésben előirányzott összeggel szemben több kiadások merültek fel. Erről értesítettem a városi mérnöki hivatalt, melytől minden megjegyzés nélkül tudomásul vette. Így legnagyobb megdöbbenésemre a végleges elszámolásban 48.000.— leinyi differencia merült fel, amely onnan ered, hogy Suciu Adrian városi műépítész ur végelszámolásában önkényes törléseket eszközölt. Nem felel meg a valóságnak, hogy az utólagos kérvénnyel fordultam volna a városi tanácshoz. Ellenkezőleg a tanáccsal éltem a jogtalan levonás miatt.

A városi tanács felszólította Suciu urat, hogy ügyemre vonatkozó észrevételeit sürgősen terjessze a tanács elé. Ez csak többszöri erőly sürgetés után történt meg. Ha Suciu ur a Temesvári Hírnapban megjelent nyilatkozata értelmében informálta a városi tanácsot, úgy hamisan tettem meg észrevételeit, mert nem felel meg a valóságnak, hogy valamely tételre megfelelkeztem volna vagy általam nem végzett munka megfizetését követeltem volna. Nem felel meg a nyilatkozatnak az a része sem a valóságnak, hogy a város magának tartotta volna fenn a jogot, hogy a szükséges szöveteket beszerezze. Szerződésileg kötelességem volt a butort szövetet együtt szállítani. Ennek ellenére Suciu és Marcu urak önkényesen eszámolták a szövetvásárlást egy bukarsti cég által méterenkint 650.— leies árban, tőlem pedig méterenkint 90.— leit vontak le.

Abban a tudatban, hogy a reálbiztosított munkát becsületesen végeztem el a bírói uton igyekszem jogos követeléseimet érvényesíteni.

Traian Novac, i. p.
asztalosmesté.

Olvassa
mindennap
a „Déli Hírlapot”

Próhirdetések

Királynő és kalandor

A Déli Hírlap eredeti regénye

Írta: Félegyházi András

(Folytatás.)

59

(Utányomás tilos.)

Bekövetkezett az este. Háromszor is jelentették Eudoxiának, hogy a vacsora tálalva van. Meg sem mozdult. Végre is vacsoráját egy kicsi asztalkán a szobába hozták. Azonban hiábavalónak bizonyult a személyzet gondossága, a királynő nem nyult a vacsorához.

Mozdulatlanul ült és merően maga elé nézett.

Igy telt el az éjszakának több, mint a fele.

Minden neszre, amely kívülről behangzott hozzá, összeresztett. Ha valamely butor az éjszaka csendjében megrecesent, megremegett. Azt hitte, hogy nyílik az ajtó és belép rajta Kerzikovszkij Iván.

Eudoxiának a várakozás alatt az az érzése volt, hogy a titokzatos kalandor valahol ott rejtőzködik a szobában és szurós, tüzes, babonás szemével nézi.

Kerzikovszkij azonban nem mutatkozott másnap sem és ismét hónapok teltek el anélkül, hogy bármilyen hír is jött volna felőle.

XV.

Karillia népén az utóbbi hetekben valami nyugtalanúság vett erőt. A királynő érezte, hogy a miniszterek, ha audienciára járulnak eléje, valamit titkolnak előtte.

Vardarovies Zdenko miniszterei igen ritkán kért kihallgatást. Akkor is mindig röviden végzett. A legfőbbször azonban a helyettesét küldte.

A királynő valami megmagyarázhatatlanul viselkedést vélt felfedezni Vardarovies magatartásában. Az öreg politikus nem nézett többé elfogulatlanul a királynő szeme közé.

A királynő mindezt annak tulajdonította, hogy a fia elvesztése miatti fájdalom törte le olyan nagyon Vardarovies Zdenko miniszterelnököt.

Vardarovies Zdenko abban az időben sokat utazott az országban. Hol ebben a városban volt valami hivatalos dolga, hol amabban. A hivatalos szereplése után azonban, amikor a miniszterelnök kijelentette, hogy egy kissé visszavonul pihenni, nem pihenés várt rá. Embereket fogadott, akikkel bezárkózott és akikkel titkon tanácskozott.

Mindenki érezte, mindenki sejtette, hogy az országban valami ké-

szül, csak éppen Eudoxia királynő nem tudott semmit és nem látott semmit.

Tulságosan elfoglalta a maga baja, lelki tusája.

Sokat gondolt Sztarecki Fedorra, a férjére és maga sem tudott magának számot adni róla, hogyan vált lehetségesé, hogy a szívéből nyomtalanul elpárolgott az a szerelem, amelyet valamikor érzett iránta.

A halott Sztareckiről azután elröppentek a gondolatai az ugyancsak halot Vardarovies Pifkóhoz, aki életével fizetett érte, hogy a királynőt szeretni akarta.

És aztán gyűlölettel vegyes félelemmel s borzadállyal gondolt Kerzikovszkij Ivánra, aki betolakodott az életébe.

Egy nap sürgős futár kért kihallgatást a királynőtől. A futár az ország tulsó végéről jött és Vardarovies Zdenko miniszterelnök küldte. A futár lezárt iratott nyujtot át a királynőnek.

Az irat Vardarovies Zdenko miniszterelnöknek állásárói való lemondása volt. A lemondás semmi megokolást, semmi magyarázatot nem tartalmazott.

A királynő nem tudta mire vélni ezt a dolgot.

Magához hívatta Karakoszkovies Daniló tábornokot, a hadügyminisztert és átnyujtotta neki Vardarovies Zdenko lemondó levelét.

— Felség, — mondta ez — vártam, hogy ez bekövetkezzék. Vardarovies tulságosan becsületes ahhoz, hogy mint miniszterelnök királynője ellen forradalmat csináljon.

A királynő hirtelen felugrott szé- kéről:

— Mit mond? Vardarovies forradalmat akar csinálni?

— Igen, felség, úgy van. Vardarovies látja, hogy Karillia népe elégedetlen és sok bajainak forrását abban látja, hogy felséged gyenge uralkodó. Pocsásson meg, felséges asszonyom, hogy ilyen nyíltan beszélek, azonban csak annak a véleménynek adok kifejezést, amely az országban uralkodik. Vardarovies, akit mindig az ország érdeke vezetett, hiszen mint egészen fiatal ember már a Letigovricsok mellett harcolt Karillia függetlensége- ért, most az elégedetlenek élére áll. És

ezt nem tartja összeférhetőnek miniszterelnöki állásával.

— De mi készítette őt arra, hogy a forradalom élére álljon?

— Az a körülmény, felség, mert attól fél, ha erélyes kéz nem avatkozik bele az ügyekbe, akkor a szomszédállamok felhasználják azt a fejlességet, amely előbb-utóbb itt urrá lesz és megszállják Karilliát. Nem szabad eltitkolnom felséged előtt azt sem, hogy nemcsak régi elnyomóink dolgoznak ellenünk, hanem Kioy sem nyugodott még bele a dolgokba és titokban pénzei ellenségeinket.

— Hadügyminiszter ur, — szólt erélyesen a királynő — ezennel megbízom önt, vegye át a kormány vezetését és fogassa el Vardaroviesot.

— Felséges asszonyom, hangozati- nom kell, hogy mindig hive voltam a Letigovrics-háznak és felségednek is, a megtisztelő megbízást azonban nem fogadhatom el. Nem kívánok miniszterelnök lenni.

— Jó, akkor majd kinevezek más miniszterelnököt. Ön azonban, mint hadügyminiszter, tegye meg a kötelességét és tartsa készen a hadsereget az esetleges lázadás leverésére.

Karakoszkovies Daniló erre be- nyult attilája zsebébe és egy össze- hajtott iv papírost vett ki abból. Oda- tette azt a királynő elé.

Eudoxia anélkül, hogy az iratot megtekintette volna, megkérdezte a tábornokot:

— Mi ez, hadügyminiszter ur?

— Ez az én és többi minisztertar- sam lemondása, felség.

— Hogyan? Az egész kormány a forradalomhoz csatlakozik?

— Nem, mi azt nem tesszük. De nem akarunk harcolni a Vardarovies vezetése alatt álló testvéreink ellen sem.

— És ha parancsolom?
(Folytatás köv.)

fizetőink abban a kedvezmény- részesülnek, hogy az utolsó elő- si nyugta felmutatása ellenében onkint egyszer díjmen- n közölhetnek egy tíz szög ter- apróhirdetés.

szó ára három lei, vastag fel öt lei. Legkisebb apróh- rdes harmalei, álláskeresők- iz szög husz lei.

írdetési díj minden egyes eset- lőre fizetendő.

Alkalmazás

ófiut keres Tedeschi János fiai, mesvár—Gyárvaros. (2334)

kereskedő segédet keres Te- chi János fiai, Temesvár—Gyár- os. (2333)

Allást keres

st keres leépített banktisztvise- ő, gyors- és gépirő, magyar német nyelvben perfekt. Ajánla- cat „Szerény“ jeligére a kiadóba (2302)

ükür, aki kitűnően ondolál, állást es. Vidékre is megy. Cimeket entkezés céljából a kiadóba kér. (2302)

középkorú, intelligens nő óva- cos szobaasszonyi állást keres. lőkre is megy. Cim a kiadóban. (2316)

esített kőművesmester munka zetői állást keres. Vidékre is gy. Cim a kiadóban. (2228)

zsaszónyegszövő nő házakhoz anikozik. Vidékre is megy. Leve- lket „Szönyeg“ jeligére a kiadóba kr. (2337)

Adás-vétel

lőlámpa és hálószoba csil- r jókarban, jutányos áron sürgő- sn eladó. Cim a kiadóban. (2192)

remetz-kert parcellázása. Né- ny olcsó házhely még kapható öldi Géza dr. csődtömeggond- nál Lenau-tér 1 (Eisenslädter- z). (2298)

ó: 150 hold szántóföld tanyá- v. Hajlamász Ferenc, Besenova- che. Torontál. (2319)

eladó. Két kisebb, jól jöve- mező ház egy telken, jutányos on, kedvező feltételek mellett kap- ó. Gyárvaros, Pacsirta-utca 14.

m kivitelű antik asztalt s ma- támlajú karosszéket megvételre esek. Cimeket a kiadóba „An-“ jeligére kérek. (5628)

apotban levő férfi és női ruhák dók. Cim a kiadóban. (5629)

bicikli eladó. Zöldpázsit-utca 12, dőglőben. Józsefváros. (2339)

olcsó n eladó Kisodán 5 perc illamostól 40.000 lei adóssággal. Eleklődni lehet Bessenyő telep IX. a 38b. (2342)

Lakás

sek egy 6—8 szobás lakást a yd-soron vagy a Liget-uton. Ci- ket „Modern“ jeligére a kiadóba ek. (6412)

obás és egy 4 szobás egymásba oló lakást keresek nov. elsejére. Ceket a kiadóba kérek. „Kelle- ns otthon“ jeligére. (6413)

egy szobás lakás és egy üzlet- : vagy műhelynek megfelelő na- gobb utcai helyiség azonnal kiadó. n a kiadóban. (2322)

bejárati utcai butorozott o b a kiadó. Ugyanott Cimba- m (Schunda-féle) eladó. Józsefv., tvős-utca 20. Kacsovszky.

MEGJELENT

az erdélyi könyvpiac szenzációja, S z i g e t h y József szerkesztésében Kolozsvárott a

ZENEI, MŰVÉSZI ÉS IRODALMI DEKAMERON

T a r t a l m a :

Zeneművészek, magán és hangversenyekesek, operaház és a magyar színház művészeinek arcképes életrajzai. 100 magyar író szépirodalmi műve. A dalosszövetség vezetőinek csoportképei. Remek kiállítás! Gazdag illusztráció! 2230

Könyvkereskedőknél nem lesz árusítva!

Utánvétellel küldi S z i g e t h y József szerkesztő, Cluj, Kereszt-utca 2.

Ára 500 lei.

Olla a márka melyben sohasem csalatkozik



Grafologus

analizéseket elvállal. Részletes analízis 80 lei. Levelek GARAI tanár, Ineu (Aradmegye) címre küldendők. 1590

Nyaralás előtt

töltse ki ezt a kivágást és levelezőlapra felragasztva küldje a kiadóhivatalnak

Kérem a Déli Hírlap-ot mely eddig

(Név, város, utca)

címre járt, folyó hó.....-tól

.....-ig a következő címre küldeni.

Déli Hirnapló

1928 AUGUSZTUS 19

LEGUJABB

IV. ÉVF. 193. SZÁM

Egy év múlva eltűnik a temesvári forgalmat évtizedek óta meg- bénítő bázisai vágány

Temesvár, augusztus 18.

A bázisai vágánynak a város területéről való kihelyezése ügyében végre megtörtént a döntő lépés. Most már bizonyos, hogy a bázisai vágánynak a napjai megvannak számlálva. Megszűnik az akadály, amely a város fejlődésének és forgalmának gátja. Két hét előtt, mint annak idején megirtuk, Teodorescu, államvasuti vezérigazgató Temesvárott járt és akkor a várossal megkezdte a tárgyalásokat a vágány kihelyezése érdekében. Akkoriban megállapodtak a főbb elvekre vonatkozólag és azóta a város és az állam képviselői között egyre folytak a tárgyalások, amíg végre megtörtént a megállapodás.

Ezt a megállapodást tegnap délután a város állandó választmányja is tárgyalta és ahhoz teljes mértékben hozzájárult.

A megállapodás szerint a város a bázisai vágánynak kihelyezésével kapcsolatosan a következőket vállalja magára: 1. megszerzi az új pálya részére szükséges területeket és azokat a vasut rendelkezésére bocsátja, 2. elkészíti az új pályának összes földmunkálatait, 3. a pálya áthelyezésével kapcsolatosan emelendő új épületek létesítéséhez kilenc millió leiel járul hozzá, 4. a vasúti műhely nagyobbítására tizenháromszáz hold városi területet enged át az államvasutnak, 5. a józsefvárosi pályaudvar keleti részének bővítéséhez ötszáznyolcvanöt négyszög méter területet ad a vasutnak.

Ezekkel a terhekkel szemben a város az államvasuttól megkapja a régi vágány megszüntése folytán felszabaduló területet ingyen a rajta levő épületekkel azok berendezése nélkül.

Az államvasut magára vállalja a régi pálya leszerelését, megépíti az új pálya felépítményét, a szükséges épületeket, a hidakat és átvezetéseket és a régi

pálya műszaki berendezéseit átszereli az új pályára. A megállapodás a vasutnál magában foglalja Teodorescu vezérigazgatónak azt az ígérését is, hogy amennyiben a város által még a magyar uralom alatt vasutigazgatósági palota céljaira adott belvárosi telken az igazgatóságot három éven belül nem építik fel, a telek visszazár a városra. A telket azonban a város a vasuttól pénzen váltja meg a közösen megállapítandó vételáron és amennyiben nem tudnak megegyezni, a döntést a temesvári ítéltábla elnöke bizzák.

A város állandó választmánya által elfogadott eme megállapodást — melyet még jóváhagyás végett a nagy tanács elé is fognak terjeszteni — még

a tegnapi ülés után személyesen

vette át Hollinger Péter helyettes polgármestertől az államvasutak vezérigazgatóságának egy megbízott mérnöke,

aki azt azonnal Bukarestbe vitte. Az őszi és téli folyamán megcsinálják a szükséges terveket és számításokat, valamint beszerzik az építési anyagokat. A pálya építését már a kora tavasszal megkezdik és azt a késő ősziig befejezik. A télen át pihenni hagyják a pályát, mivel annap bizonyos leülepedése szükséges és berendezik az épületeket. 1930 tavaszán aztán ünnepélyesen átadják a forgalomnak az új bázisai vágányt, amely a várost megkerüli és a régi pályába a mostani kisodai állomás közelében torkollik. Ugyanakkor kezdik meg a régi pálya leszerelését és lebontását is, ami mind össze pár hetet fog igénybe venni.

Lángokban áll az erdő amelyet a tűzoltóság, a csendőrség és a lakosság együttesen igyekezik meg- menteni

Kolozsvár, augusztus 18.

Néhány nap előtt a Banca Agrara érdekkörébe tartozó Forestirea részvénytársaság hatalmas erdő, amelyek a Dragan völgyében fekszenek, kigyulladtak. Tegnap a kolozsvári megyei prefekturára újabb értesítés érkezett, amely szerint a Dragan völgyében kitört erdőtűz egyre nagyobb méreteket ölt. Az eddigi oltási

munkálatok meddőknek bizonyultak és most már a tűz hatalmas elemi erővel áterjedt a bihari részekre is. Eddig a környékbeli falvak lakossága és a csendőrség buzgólkodott a tűz oltásánál, de minden fáradságuk hiába vald volt. Tegnap azután a kolozsvári és nagyváradai tűzoltóságokat kérték fel a lokalizálásra, amely veszedelem már eddig is több millió kárt okozott.

Tőzsdei árfolyamok

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)
Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénznem, a második árban a harmadik bankjegyet középkurzusn.

Zürichben a lei 3'16.— Párisban 15'60

Temesvári magánárfolyamok 1928 augusztus 18-án reggel:

Angol font: 800'—800'5—800'5, dollár: 164'45—164'60—164'64
dinár: 2'87—külföldi, 2'89'5 belföldi, 2'90 effect, hollandi forint: 66'30
66'50—66'50, francia frank: 6'44—6'46—6'50, olasz lira: 8'63—8'65—8'70
cseh kor.: 4'88'5—4'89—4'90, német márka: 39'33—39'38—39'40, osztrák
schilling: 23'—23'28—23'30, magyar pengő: 28'74—28'78—28'85, svájci
frank: 31'72—31'75—31'75.

Terményárak:

Buza 730. tengeri 970, zab 630, korpa 540 árpa 650. Irányzat: Szilárd

Szövetkezeti alapon valósul meg lakásépítő mozgalom

Temesvár, augusztus 18.

A Lakóvédő-egyesület által megindított házépítési mozgalom iránt mindinkább nagyobb és nagyobb érdeklődés mutatkozik. A mozgalom vezetői elhatározták, hogy tervüket szövetkezeti alapon valósítják meg. részjegyek jegyzésére vonatkozó felhívást már a napokban teszik közzé. Egy részjegy tízezer lei lesz, amelynek tíz százaléka két százalékalapítási költséggel azonnal lefizendő, a többi tizenhét havi részletben törlesztendő. Munkások száz részletben fizethetik ki a részjegyeket. A szövetkezet alakuló közgyűlése szeptember 2-án délután hat órakor tartják meg a Gyárudvarban. A mozgalom vezetői a várossal állandóan folytatnak tárgyalásokat és ezáltal már olyan kedvező mederben haladnak, hogy biztos kilátás van rá, hogy a város a szövetkezetnek valamennyi jogos kívánságát teljesíteni fogja. A mozgalom iránt érdeklődők Légrédy István elnöknel, vagy pedig Roósz Péter szolgálaton kívüli képviselővel a Hunyadi-utca 8 szám alatt levő helységében nyerhetnek bővebb felvilágosítást.

KELLOG PÁRISBA UTAZOTT
Newyorkból jelentik: Kellog tegnap a Isle de France hajóraszállott és elindult Párisba, hogy a háborúellenes paktum aláírásánál jelen legyen. Későbbében utaznak a washingtoni román és eszék-szlovák követ is.

KATASZTROFA FELE HALAI
EUROPA. A Spectator című folyóirat a hadüzenet tizennegyedik évfordulója alkalmából közli Chamberlain külügyminiszter nyilatkozatát a jövőnk kilátásairól. Chamberlain nagyon szomorúnak látja a jövőt és kijelentette, hogy Európa lassan, de annál nagyobb bizonyossággal halad a katasztrófa felé. A lap egyébként hosszasan foglalkozik a jugoszláv helyzettel, melyet rendkívül súlyosan ítél meg. Megállapítja, hogy a szerbek és a horvátokat ma már csak a király iránti lojalitás és hűség tartja össze. A stabilizációnak még a lehetősége sem látszik a jelen pillanatban. Hamarosan ki fog derülni, meg tudnak-e férti egy fedél alatt. Ha ennek ellenkezője lenne valószínű, egy a barátságos elválást maguknak a nagyhatalmaknak kell elősegíteni.

Keresek

jól menő, modernül berendezett férfi és női fodrászüzlettemhez férfi fodrászt társnak. Esetleg a férfi fodrászüzlet eladó. Cim a kiadóban.

Teljes kiadó: VÁRNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a »HELICON« Bányai Nyomda Részvénytársaságánál Timisoara.